

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 9P/68/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614216296
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Triznová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2014:6614216296.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudkyňou JUDr. Evou Triznovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: I. P., nar. XX.XX.XXXX, umiestnená do starostlivosti Súkromného liečebno-výchovného sanatória, E. X, XXX XX T., miesto výkonu Detský domov A., zast. matkou ako zákonnou zástupkyňou a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: D. P.Ž., nar. XX.XX.XXXX, štátny občan Slovenskej republiky, toho času bytom Č. XX, štátny občan Slovenskej republiky, otec neurčený, za účasti L. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č. XX, v konaní o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Z r u š u j e náhradnú osobnú starostlivosť, na základe ktorej bola maloletá I. P., nar. XX.XX.XXXX zverená do náhradnej osobnej starostlivosti L. P., nar. XX.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 24.10.2012 č.k. 10P/136/2012-31, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.11.2012.

N a r i a d ť u j e nad maloletou I. P., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Súkromnom liečebno-výchovnom sanatóriu, E. X, T., miesto výkonu Detský domov A..

Matka D. P., V. XX.XX.XXXX je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej I. P., V. XX.XX.XXXX mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, počnúc od 01.10.2014.

Matka je p o v i n n á výživné zasielať na účet Súkromného liečebno-výchovného sanatória, E. C. X, T., miesto výkonu Detský domov A., vždy mesačne predom najneskôr do 25.dňa toho ktorého mesiaca.

o d ō v o d n e n i e :

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec dňa 25.09.2014 doručil súdu návrh na nariadenie predbežného opatrenia o okamžitom umiestnení maloletého dieťaťa: I. P., V. XX.XX.XXXX, trvale bytom Č. XX do Súkromného liečebno-výchovného sanatória, E. C. X, T., miesto výkonu A..

Okresný súd Lučenec uznesením č.k. 12PPOm/4/2014-7 rozhodol tak, že nariadil predbežné opatrenie, ktorým dieťa I. P., nar. XX.XX.XXXX dočasne zveril do starostlivosti Súkromného liečebno-výchovného sanatória, E. C. X, T., miesto výkonu A.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.10.2014.

Uznesením č.k. 9P/68/2014-6 zo dňa 21.10.2014 súd začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou I. P., V. XX.XX.XXXX.

Súd vo veci určil termín pojednávania na deň 12.11.2014 a na deň 28.11.2014.

Matka dieťaťa sa na pojednávania nedostavila. Súd podľa § 101ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku pojednával v jej neprítomnosti.

Vojtech Baláž, nar. 02.02.1953 vypovedal tak, že I. P. bola zverená rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 10P/136/2012-31 do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhol, aby súd zrušil rozsudok, ktorým bola I. zverená do jeho náhradnej osobnej starostlivosti, pretože výchovu dieťaťa nezvláda. Matka sa o dcéru nezaujíma.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec žiadal zrušiť náhradnú osobnú starostlivosť, ktorá bola nariadená rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 10P/136/2012-21 a súčasne žiadal, aby súd nariadil nad maloletou I. P., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Súkromnom liečebno-výchovnom sanatóriu, E. C. X, T., miesto výkonu Detský domov A.. Sledujú výchovný proces v tomto zariadení. Maloletá I. sa dobre adaptovala na nové prostredie. Zdravie ako aj psychický, fyzický a sociálny vývin maloletej bol v rodinnom prostredí vážne ohrozený, narušený. Dôvodné je, aby sa ďalej vzdelávala a získala pozitívne životné skúsenosti.

Súd vykonal dokazovanie prečítaním rodného listu dieťaťa, pripojeným spisom sp. zn. 12PPOm/4/2014, 10P/136/2012, správy, ktorú vypracoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, Súkromné liečebno-výchovné sanatórium, E. C. X, T., Obec Č., na základe čoho bol zistený nasledovný skutkový stav:

Z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec č.k. 10P/136/2012-31 bolo preukázané, že maloletá I. P., nar. XX.XX.XXXX bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti L. P., nar. XX.XX.XXXX, ktorý mal vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa a v bežných veciach maloleté dieťa zastupovať, spravovať jeho majetok namiesto matky. Matka bola zaviazaná prispievať na výživu dieťaťa sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepnoleté, nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07.11.2012.

Uznesením č.k. 12PPOm/4/2014-7 predbežným opatrením bola maloletá I. P. zverená do starostlivosti Súkromného liečebno-výchovného sanatória, E. C. X, T., miesto výkonu A.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.10.2014.

Zo správy, ktorú vypracovalo Súkromné liečebno-výchovné sanatórium, E. C. X, T., miesto výkonu Detský domov A., bolo preukázané, že maloletá I. bola po príchode do zariadenia utiahnutá, málo komunikovala, čo bol zrejme aj dôsledok rečovej bariéry, pretože komunikovala v maďarskom jazyku. Postupne sa napätie zmiernovalo. V súčasnej dobe je I. osobnostne vyrovnaná, milá, slušná, spoločenská. Ochotne spolupracuje a komunikuje so zamestnancami zariadenia a kamarátkami a priateľkami. Navštevuje Špeciálnu základnú školu vo L. Č., je veľmi usilovná, rada a dobre sa učí, jej najobľúbenejším predmetom je matematika. Slabšie ovláda slovenský jazyk. Psychický a fyzický vývin je primeraným k jej veku. Zdravotný stav má dobrý. Má dobrú pamäť, vie sa koncentrovať, rýchlo a s porozumením sa učí. Maloletá I. si naďalej vyžaduje citlivý, individuálny prístup, podporu v sociálnom, ale asertívnom správaní, získať pozitívne životné skúsenosti, nadobudnúť vedomosti. I. má vytvorené vhodné podmienky a dobrý potenciál pre rozvoj sociálneho a vedomostného učenia. Opakovane sa vyjadrila, že je v Domove detí veľmi spokojná, pretože tu našla konečne pokoj, istotu a bezpečie.

Obec Č. vypracovala správu, z ktorej vyplýva, že D. P. sa nezdržiava v mieste trvalého bydliska, do obce príde len vtedy, keď sa vyplácajú dávky sociálnej pomoci.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec vo svojej správe konštatuje, že matka dieťaťa je od 01.09.2014 v evidencii poberateľov pomoci v hmotnej núdzi, v sume 61,60 Eur.

Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 5 Zákona o rodine na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť vždy ak o to osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, požiada.

Podľa § 47 ods. 5 Zákona o rodine ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo

do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, v súčasnosti 25,99 Eur.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 76 ods. 2 Zákona o rodine proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 77 ods. 2 Zákona o rodine práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

Vyššie uvedené zákonné ustanovenia súd aplikoval na zistený skutkový stav.

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 47 ods. 2 Zákona o rodine vyplýva, že súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť vždy ak o to osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti požiada. Náhradná osobná starostlivosť o maloleté dieťa je založená na základe dobrovoľnosti a o tom, že fyzická osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené s tým súhlasí, a to nielen v čase, keď súd toto výchovné opatrenie vyslovuje (§ 45 ods. 1), ale aj počas celého výkonu tejto náhradnej starostlivosti. L. P. požiadal o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, pretože sa o maloletú I. osobne starať nemôže. Matka sa o dieťa nezaujíma, takže je dôvodné, aby súd postupoval podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia a rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovvej časti rozsudku. Súčasne súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletou I. P..

Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Výnimočnosť tohto prípadu bola preukázaná zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, ako aj z oznámenia Obce Č.. Maloletá si dlhodobo neplnila povinnú školskú dochádzku. Bývala v rodine, kde sa sústavne požívali alkoholické nápoje. Matka sa o dieťa nezaujíma. Maloletá I. v rodine trpela neustálymi hádkami. Nebola dostatočne ošatená, boli dni, keď nebola zabezpečená pre dieťa riadna strava. Biologická matka nemá vytvorené vhodné a pokojné prostredie pre dcéru. Nemá zabezpečené trvalé bývanie. Počnúc od 01.09.2014 poberá len dávky v hmotnej núdzi. Ďalší príbuzní neprejavili záujem o dieťa. Vznikla teda situácia, že záujem dieťaťa si nevyhnutne vyžaduje zabezpečenie starostlivosti v príslušnom zariadení, kde bude mať dieťa vytvorené nielen materiálne podmienky na ďalší vývoj, ale bude pravidelne navštevovať školu, bude jej venovaná zvýšená pozornosť zo strany odborných pracovníkov Detského domova A..

Z týchto dôvodov súd rozhodol tak ako to vyplýva z výrokovvej časti rozsudku.

Súčasne súd zaviazal matku naplatare výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, počnúc od 01.10.2014.

Súčasne súd rozhodol o spôsobe platenia výživného. V možnostiach a schopnostiach matky by nebolo platiť vyššie výživné, aj keď vek a potreby dieťaťa sú také, že by si matka mala plniť vyživovaciu povinnosť vyššou finančnou čiastkou. Výživné musí zodpovedať nielen veku dieťaťa, ale aj možnostiam a schopnostiam rodičov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáhať.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis odvolania. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods.2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 221 ods. 1 súd rozhodnutie zruší, len ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
- i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
- j) bol odvolacím súdom schválený zmier.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.